

CEB, RJ

CENTRUL NAȚIONAL
ANTICORUPȚIE AL
REPUBLICII MOLDOVA

НАЦИОНАЛЬНЫЙ ЦЕНТР
ПО БОРЬБЕ С КОРРУПЦИЕЙ
РЕСПУБЛИКИ МОЛDOVA

MD-2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 198
Tel. (+373) 22-25-72-94

Nr. 06/2-003 din 02.02.2022

La nr. 4 din 14.01.2022

Parlamentul Republicii Moldova

Prin prezenta, Vă remitem atașat raportul de expertiză anticorupție la proiectul de lege pentru modificarea articolului 4 din Legea nr.393/1999 cu privire la Camera de Comerț și Industrie.

Anexă: Raportul de expertiză anticorupție – 2 (două) file.

Director adjunct

Vadim COJOCARU

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA D.D.P. Nr. <u>264</u> "07" <u>02</u> 20 <u>22</u> Ora _____
--

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

Nr. ELO22/7700 din 01.02.2022

la proiectul de lege pentru modificarea articolului 4 din Legea nr. 393/1999 cu privire la Camera de Comerț și Industrie

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului

Autor al proiectului de act normativ este Parlamentul Republicii Moldova, iar autor nemijlocit este Deputați în Parlament, ceea ce corespunde art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 alin.(3) din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996.

Categoria actului legislativ propus este lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art. 6-12 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Conform art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional *"etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:*

- a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;*
- b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;*
- c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;*
- d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;*
- e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate."*

Proiectul supus expertizei a fost plasat pe pagina web oficială a Parlamentului Republicii Moldova, cu anexarea notei informative, fiind asigurat accesul la proiectul prenotat al părților interesate pentru a putea prezenta sau expedia recomandări pe marginea proiectului.

I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

În nota informativă se menționează că „scopul proiectului de lege constă în ajustarea redacției actuale la scopul inițial al normei stabilit conform notei informative la Legea nr.177/2020 pentru modificarea articolului 4 din Legea nr.393/1999 cu privire la Camera de Comerț și Industrie”.

Autorul menționează că „redacția propusă de Guvern a fost modificată prin amendamentul cu nr.376 din 04.09.2020 al Deputatului Nicolae Ciubuc, prin care conjuncția „sau” a fost înlocuită cu conjuncția „și”, fapt prin care scopul normei a fost distorsionat considerabil”.

În prezent, art.4 alin.(2) lit.g) în redacția Legii nr.177/2020 are următorul conținut:

„În vederea realizării sarcinilor menționate la alin.(1) al prezentului articol, Camera îndeplinește următoarele funcții:

(...)

g) atestă, prin emiterea unui aviz (aviz de atestare) conform procedurii stabilite de Cameră, circumstanțe survenite ca urmare a unor fenomene ale naturii, acte normative/administrative, acțiuni ori inacțiuni (fapte) sau a unor fenomene/evenimente în afara controlului debitorului, de natură a fi invocate ca impediment justificator de neexecutare a obligației debitorului în contextul raporturilor contractuale comerciale în care cel puțin o parte este subiect al activității de întreprinzător și în care părțile unui astfel de contract au convenit în scris atestarea de către Cameră a circumstanțelor menționate mai sus.

Prin proiect se propune substituirea conjuncției „și” cu conjuncția „sau”.

Astfel, autorul consideră că „prin formularea „în contextul raporturilor contractuale comerciale în care cel puțin o parte este subiect al activității de întreprinzător sau în care părțile unui astfel de contract au convenit în scris atestarea circumstanțelor menționate mai sus, de către Cameră” s-a propus (I) incidența doar asupra obligațiilor care derivă din contract cu obiect comercial chiar dacă o parte a acestuia nu este întreprinzător ci o persoană fizică sau o persoană juridică fără întreprindere (ex. asociațiile obștești, instituții sau oricare alte persoane care nu practică activitate de întreprinzător) și (II) incidența asupra situațiilor care derivă din contracte comerciale în care subiecții nu au prevăzut expres posibilitatea probării impedimentului de executare a obligației prin act emis de Curte”.

I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Proiectul promovează interesul public manifestat prin ajustarea Legii nr.393/1999 cu privire la Camera de Comerț și Industrie în vederea excluderii unor interpretări confuze a normelor modificate.

I.5. Justificarea soluțiilor proiectului

I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.

În conformitate cu art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectele de acte normative sunt însoțite de „nota informativă care cuprinde:

a) denumirea sau numele autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului actului normativ;

b) condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ și finalitățile urmărite;

- c) descrierea gradului de compatibilitate, pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene;
- d) principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi;
- f) modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare".

Nota informativă stabilește condițiile ce au impus elaborarea proiectului, evidențiază elementele noi și finalitățile urmărite prin promovarea proiectului.

Examinând conținutul notei informative a proiectului supus expertizei se constată că aceasta întrunește condițiile menționate în art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative.

1.5.2. Argumentarea economică-financiară.

Conform art.30 lit.e) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, nota informativă trebuie să conțină „e) fundamentarea economico-financiară”.

În nota informativă se menționează că „implementarea proiectului de lege nu va genera cheltuieli suplimentare la bugetul de stat”.

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.54 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative „textul proiectului actului normativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]

a) se expune într-un limbaj simplu, clar și concis [...]

c) terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi; [...]

e) se interzice folosirea neologismelor dacă există sinonime de largă răspândire, [...]

f) se evită folosirea [...] a cuvintelor și expresiilor [...] care nu sînt utilizate sau cu sens ambiguu;

g) se evită tautologiile juridice;

h) se utilizează, pe cât este posibil, noțiuni monosemantice, [...]

Textul proiectului este expus într-un limbaj simplu, clar și concis, cu respectarea regulilor gramaticale și de ortografie, întrunind cerințele prevăzute de art.54 din Legea nr.100/2017.

II.2. Coerența legislativă a proiectului

În textul proiectului nu au fost identificate norme contradictorii sau conflicte dintre prevederile acestuia cu reglementările altor acte normative în vigoare.&n

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

Proiectul reglementează activitatea Camerei de Comerț și Industrie prin modificarea/ajustarea reglementării unei funcții ale acesteia.

În proiect nu au fost atestate norme care induc confuzie în stabilirea procedurii de exercitare a funcției respective.

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

III. Concluzia expertizei

În nota informativă se menționează că „scopul proiectului de lege constă în ajustarea redacției actuale la scopul inițial al normei stabilit conform notei informative la Legea nr.177/2020 pentru modificarea articolului 4 din Legea nr.393/1999 cu privire la Camera de Comerț și Industrie”.

Autorul menționează că „redacția propusă de Guvern a fost modificată prin amendamentul cu nr.376 din 04.09.2020 al Deputatului Nicolae Ciubuc, prin care conjuncția „sau” a fost înlocuită cu conjuncția „și”, fapt prin care scopul normei a fost distorsionat considerabil”.

În prezent, art.4 alin.(2) lit.g) în redacția Legii nr.177/2020 are următorul conținut:

„În vederea realizării sarcinilor menționate la alin.(1) al prezentului articol, Camera îndeplinește următoarele funcții: [...] g) atestă, prin emiterea unui aviz (aviz de atestare) conform procedurii stabilite de Cameră, circumstanțe survenite ca urmare a unor fenomene ale naturii, acte normative/administrative, acțiuni ori inacțiuni (fapte) sau a unor fenomene/evenimente în afara controlului debitorului, de natură a fi invocate ca impediment justificator de neexecutare a obligației debitorului în contextul raporturilor contractuale comerciale în care cel puțin o parte este subiect al activității de întreprinzător și în care părțile unui astfel de contract au convenit în scris atestarea de către Cameră a circumstanțelor menționate mai sus.

Prin proiect se propune substituirea conjuncției „și” cu conjuncția „sau”.

Astfel, autorul consideră că „prin formularea „în contextul raporturilor contractuale comerciale în care cel puțin o parte este subiect al activității de întreprinzător sau în care părțile unui astfel de contract au convenit în scris atestarea circumstanțelor menționate mai sus, de către Cameră” s-a propus (I) incidența doar asupra obligațiilor care derivă din contract cu obiect comercial chiar dacă o parte a acestuia nu este întreprinzător ci o persoană fizică sau o persoană juridică fără întreprindere (ex. asociațiile obștești, instituții sau oricare alte persoane care nu practică activitate de întreprinzător) și (II) incidența asupra situațiilor care derivă din contracte comerciale în care subiecții nu au prevăzut expres posibilitatea probării impedimentului de executare a obligației prin act emis de Curte”.

În final, menționăm că proiectul prenotat, în redacția propusă, nu conține factori de risc care să genereze apariția riscurilor de corupție.

01.02.2022

Expert al Direcției legislație și expertiză anticorupție:
Vadim CURMEI, Inspector principal

